

עין משפט‏^א‏ **גר מצוה**

ל א ב מיי פ"ה מהל' מ"מ הלכה ח סמך ענין יג טוסי' י"ד ס"י רמב עמ"ק כ"ה (ובתר' ללפס דקוסי' פ"א דף רמ"ג)

רבינו גרשום

ומאי קמבעיא ליה למשה. ונחלות ונחלות חלק בכורה אם לאו הואיל דמוחקק הוא הרי ידע דודאי נטולות והא לא אצטריך וקשיא לרבא דאמר אין ישראל מוחזקת היא. ובשני ג'ערס מוחזקת היא ודקא קשיא לך מאי קא מיבעיא ליה. היא גופא קא מיבעיא ליה אי מוחזקת היא ליה אי הכי נטולות חלק בכורה אי לאו וכהאי גוונא כתיבי ונתתי אותה לכם מורשה אני ה' דאמר להו ליצאי מצרים ומשום הכי מספקא ליה האי דקאמר הכי שמעי' ירושה היא לכם מאבותיכם מוש היא לכם ונטול חלק בכורה (ולא לבניכם) או לא דלמא הכי קאמר מורשה מוקשש' דנורשין ונתתי לכם נטולות' בה פי שנים אבל אתם אין יורשין אותה שנים דבמדבר ופלו פרינס' משום דמספקא ליה אי אמרי' הכי אי הכי קא (מבעיא) (פטש' ל' ב"ד של מילה תרוייהו ירושה היא לכם מאבותיכם ונטול' בה פי שנים דכבר מוחזקת היא לכם מאבותיכם אבל מורשין אתם אותה לבניכם אי אתם יורשין אותה. וחינו דקאמר בואי לישראל מורשה כלומר להורש ולא לירש: ומתנבאין ואינן יורשין מה מתנבאין. כלומר שניבאו על עצמן שלא יכנסו לארץ אלא ביהדים וכו' וכו' וכו' אמר לפני משה ואלה הן כלום וכו'. ואלה הן כלום רבם לא היה ידוע להשיב להן כל שכן אידך ומאי קא בעיין קמיייהו תו: אלא סדר. חקך את המקרא הקדום המאוחר ודרוש ותעמודנה לפני העדה ולפני הנשיאים ולפני אלעזר הכהן ולפני משה: מר סבר. ר' יאשיה: חולקין סבר. כלומר לתלמיד במקום הרב. דשאלין לתלמיד תחלה אפי' במקום הרב ואבא חנן סבר אין חולקין אלא למשה שאלו הלכו ויגמרו כלום לפני משה לידע מה משיב להן: הא דפליג ליה רביה יקרא. שמכבדו ונשואו כבוד חולקין: שלפי שעת דברו. כלומר המתנו עד שנודמנה שעה טובה לרבר בשמחה שפוטס משה בפרשת יבכין ואמרן קא כבן אגו נחשבין גורש כבן כדאמרינן בירוש' פירקין כיון דלענין ייבום בן רבא כי הודי ניתנו לענין נחלה נמי בן רבא כי הדרי ליהוי. ואי לאו הדרי כמאן דלית לאבינו יורש תתיבס אמנו וזכמה היא זו: דרשנייהו הוי. שהיו יודעות לדרוש דבת במקום בן אתה יורשת מראקארי ובנים לא היו לו ככלל דאם היו לו קודמין: והנניא בת. כלומר דאית ברייתא דאמר שאלמלי היה בת לא דברנו: סמי מיכן בת. דהאי ברייתא לאו דוקא דהנחו נפיהוהו בנות הוו: שאפי' היה לאבינו בת

קייט:

אִיִּלּוֹ היה לו בן **אָא** דברנו. פ"ה שכבר היו יודעות פרשת נחלות וקשה דהא אחתי לא נאמרה כדאמרינן לעיל שזכו בנות ללפחד וכמכזה על ידן ועוד דאפילו יודעות פרשת נחלות דבן ובת יורשין היאך יודעות דבן קודם לבת הא אחתי לא נאמר וכל בת יורשת נחלה ואם כן איכא למימר כדפריך רב פפא לעיל לאזיי איכא בן ובת לא האי לירות כו' ועוד אם היו יודעות פרשת נחלות למה הולרכו לדבר מכא פרשת יצמין^א ונראה לרשב"א דהיו יודעות מוהתנחלתם לבניכם ולא לבנותיכם א"י מסבדא משום דבת ו) מסבת נחלה ולא בן אי נמי מדכתיב לאלה תחלק (את) הארץ היינו זכרים ועוד קשיא לן דקאמר אילו היה בת לבן לא דברנו והא אחתי לא נאמר אצל עכשיו שאין [בת] בן יש" (להן משמוש נחלה ונראה לפרש לא דברנו לפי שלא היה להן אז שום כח לדבר לבס מורשה אני ה' דאמר להו ליצאי מצרים ומשום הכי מספקא ליה האי דקאמר הכי שמעי' ירושה היא לכם מאבותיכם מוש היא לכם ונטול חלק בכורה (ולא לבניכם) או לא דלמא הכי קאמר מורשה מוקשש' דנורשין ונתתי לכם נטולות' בה פי שנים אבל אתם אין יורשין אותה שנים דבמדבר ופלו פרינס' משום דמספקא ליה אי אמרי' הכי אי הכי קא (מבעיא) (פטש' ל' ב"ד של מילה תרוייהו ירושה היא לכם מאבותיכם ונטול' בה פי שנים דכבר מוחזקת היא לכם מאבותיכם אבל מורשין אתם אותה לבניכם אי אתם יורשין אותה. וחינו דקאמר בואי לישראל מורשה כלומר להורש ולא לירש: ומתנבאין ואינן יורשין מה מתנבאין. כלומר שניבאו על עצמן שלא יכנסו לארץ אלא ביהדים וכו' וכו' וכו' אמר לפני משה ואלה הן כלום וכו'. ואלה הן כלום רבם לא היה ידוע להשיב להן כל שכן אידך ומאי קא בעיין קמיייהו תו: אלא סדר. חקך את המקרא הקדום המאוחר ודרוש ותעמודנה לפני העדה ולפני הנשיאים ולפני אלעזר הכהן ולפני משה: מר סבר. ר' יאשיה: חולקין סבר. כלומר לתלמיד במקום הרב. דשאלין לתלמיד תחלה אפי' במקום הרב ואבא חנן סבר אין חולקין אלא למשה שאלו הלכו ויגמרו כלום לפני משה לידע מה משיב להן: הא דפליג ליה רביה יקרא. שמכבדו ונשואו כבוד חולקין: שלפי שעת דברו. כלומר המתנו עד שנודמנה שעה טובה לרבר בשמחה שפוטס משה בפרשת יבכין ואמרן קא כבן אגו נחשבין גורש כבן כדאמרינן בירוש' פירקין כיון דלענין ייבום בן רבא כי הודי ניתנו לענין נחלה נמי בן רבא כי הדרי ליהוי. ואי לאו הדרי כמאן דלית לאבינו יורש תתיבס אמנו וזכמה היא זו: דרשנייהו הוי. שהיו יודעות לדרוש דבת במקום בן אתה יורשת מראקארי ובנים לא היו לו ככלל דאם היו לו קודמין: והנניא בת. כלומר דאית ברייתא דאמר שאלמלי היה בת לא דברנו: סמי מיכן בת. דהאי ברייתא לאו דוקא דהנחו נפיהוהו בנות הוו: שאפי' היה לאבינו בת

שמוגלגלים זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב ואי סלקא דעתך ארץ ישראל מוחזקת מאי קא מסתפקא ליה היא גופה קא מסתפקא ליה דכתיב 'ונתתי אותה לכם מורשה אני ה' ירושה היא לכם מאבותיכם או דלמא שמורשין ואינן יורשין ופשטוי ליה תרוייהו י' ירושה לכם מאבותיכם ומורשין ואינן יורשין והיינו דכתיב 'תביאמו ויתועמבו בהר נחלתך תביאנו לא נאמר אלא תביאמו מלמד שמתנבאין ואינן יודעין מה מתנבאין ותרעמדרנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל העדה אפשר עמדו לפני משה כו' ולא אמרו להן דבר ועמדו לפני הנשיאים וכל העדה אלא סרס המקרא ודרשהו דברי רבי יאשיה אבא חנן אמר משום רבי אליעזר בבית המדרש היו יושבין והלכו ועמדו להן לפני כולן במאי קמפילגי מר סבר ר' חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב ומר סבר ר' אין חולקין והלכתא חולקין והלכתא אין חולקין קשיא הלכתא אהלכתא הלכתא אהלכתא לא קשיא דהא דפליג ליה רביה יקרא הא דלא פליג ליה רביה יקרא תנא בנות צלפחד חכמניות הן דרשניות הן צדקניות דברו דא"ר שמואל בר רב יצחק מלמד שהיה משה רבינו יושב ודרוש בפרשת יבמין שנאמר יכי ישבו אחים יחדו אמרו לו אם כבן אנו חשובין תנה לנו נחלה כבן אם לאו תתיבס אמנו מיד י' יורקב משה את משפטן לפני ה' דרשנייהו ש' שהיו ואמרות אילו היה [לו] בן לא דברנו והתניא בת אמר ר' ירמיה סמי מכאן בת אביי אמר אפילו היה בת לבן לא דברנו צדקניות הן שלא נישאו אלא להגון להן תני רבי אליעזר בן יעקב אפילו קטנה שבהן לא נשאת פחותה מארבעים שנה איני והא אמר רב חסדא ניסת פחותה מבת עשרים יולדת עד ששים בת עשרים יולדת עד ארבעים בת ארבעים שוב אינה יולדת אלא מתוך שצדקניות הן נעשה להן גם כיווכבר דכתיב ויולך איש מבית לוי ויקח את בת לוי

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

שמגלגלים זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב ואי סלקא דעתך ארץ ישראל מוחזקת מאי קא מסתפקא ליה היא גופה קא מסתפקא ליה דכתיב 'ונתתי אותה לכם מורשה אני ה' ירושה היא לכם מאבותיכם או דלמא שמורשין ואינן יורשין ופשטוי ליה תרוייהו י' ירושה לכם מאבותיכם ומורשין ואינן יורשין והיינו דכתיב 'תביאמו ויתועמבו בהר נחלתך תביאנו לא נאמר אלא תביאמו מלמד שמתנבאין ואינן יודעין מה מתנבאין ותרעמדרנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל העדה אפשר עמדו לפני משה כו' ולא אמרו להן דבר ועמדו לפני הנשיאים וכל העדה אלא סרס המקרא ודרשהו דברי רבי יאשיה אבא חנן אמר משום רבי אליעזר בבית המדרש היו יושבין והלכו ועמדו להן לפני כולן במאי קמפילגי מר סבר ר' חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב ומר סבר ר' אין חולקין והלכתא חולקין והלכתא אין חולקין קשיא הלכתא אהלכתא הלכתא אהלכתא לא קשיא דהא דפליג ליה רביה יקרא הא דלא פליג ליה רביה יקרא תנא בנות צלפחד חכמניות הן דרשניות הן צדקניות דברו דא"ר שמואל בר רב יצחק מלמד שהיה משה רבינו יושב ודרוש בפרשת יבמין שנאמר יכי ישבו אחים יחדו אמרו לו אם כבן אנו חשובין תנה לנו נחלה כבן אם לאו תתיבס אמנו מיד י' יורקב משה את משפטן לפני ה' דרשנייהו ש' שהיו ואמרות אילו היה [לו] בן לא דברנו והתניא בת אמר ר' ירמיה סמי מכאן בת אביי אמר אפילו היה בת לבן לא דברנו צדקניות הן שלא נישאו אלא להגון להן תני רבי אליעזר בן יעקב אפילו קטנה שבהן לא נשאת פחותה מארבעים שנה איני והא אמר רב חסדא ניסת פחותה מבת עשרים יולדת עד ששים בת עשרים יולדת עד ארבעים בת ארבעים שוב אינה יולדת אלא מתוך שצדקניות הן נעשה להן גם כיווכבר דכתיב ויולך איש מבית לוי ויקח את בת לוי

שמגלגלים זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב ואי סלקא דעתך ארץ ישראל מוחזקת מאי קא מסתפקא ליה היא גופה קא מסתפקא ליה דכתיב 'ונתתי אותה לכם מורשה אני ה' ירושה היא לכם מאבותיכם או דלמא שמורשין ואינן יורשין ופשטוי ליה תרוייהו י' ירושה לכם מאבותיכם ומורשין ואינן יורשין והיינו דכתיב 'תביאמו ויתועמבו בהר נחלתך תביאנו לא נאמר אלא תביאמו מלמד שמתנבאין ואינן יודעין מה מתנבאין ותרעמדרנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל העדה אפשר עמדו לפני משה כו' ולא אמרו להן דבר ועמדו לפני הנשיאים וכל העדה אלא סרס המקרא ודרשהו דברי רבי יאשיה אבא חנן אמר משום רבי אליעזר בבית המדרש היו יושבין והלכו ועמדו להן לפני כולן במאי קמפילגי מר סבר ר' חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב ומר סבר ר' אין חולקין והלכתא חולקין והלכתא אין חולקין קשיא הלכתא אהלכתא הלכתא אהלכתא לא קשיא דהא דפליג ליה רביה יקרא הא דלא פליג ליה רביה יקרא תנא בנות צלפחד חכמניות הן דרשניות הן צדקניות דברו דא"ר שמואל בר רב יצחק מלמד שהיה משה רבינו יושב ודרוש בפרשת יבמין שנאמר יכי ישבו אחים יחדו אמרו לו אם כבן אנו חשובין תנה לנו נחלה כבן אם לאו תתיבס אמנו מיד י' יורקב משה את משפטן לפני ה' דרשנייהו ש' שהיו ואמרות אילו היה [לו] בן לא דברנו והתניא בת אמר ר' ירמיה סמי מכאן בת אביי אמר אפילו היה בת לבן לא דברנו צדקניות הן שלא נישאו אלא להגון להן תני רבי אליעזר בן יעקב אפילו קטנה שבהן לא נשאת פחותה מארבעים שנה איני והא אמר רב חסדא ניסת פחותה מבת עשרים יולדת עד ששים בת עשרים יולדת עד ארבעים בת ארבעים שוב אינה יולדת אלא מתוך שצדקניות הן נעשה להן גם כיווכבר דכתיב ויולך איש מבית לוי ויקח את בת לוי

שנאה אלעזר מגין לו ואפשר שאלעזר לא אמר כלום והלכו אחרי כן לפני הנשיאים ואח"כ לפני העדה: ר"ג והלכו לפני הנשיאים וכו' **העדה אלא סרס אם המקרא נו'.** ולא גרסינן ולא אמרו כלום: ודרשנו. כלומר דרשהו כאילו כתוב למפרע ותעמדרנה לפני משה ומקמי משה עמדו לפני אלעזר ומקמי אלעזר עמדו לפני הנשיאים ומקמי הנשיאים עמדו לפני העדה. והאי דלא כתב ותעמדרנה לפני העדה ולפני הנשיאים ולפני אלעזר ולפני משה היינו לפי שאינו רוצה להקדים בפסוק תלמיד לרב אלא ראשון ראשון חשוב: **בנים המדרש היו יושבין.** משה ואלעזר ונשיאי העדה) ועמדו לפני כולן ששאלו לכולן צידת וחלקין כבוד לתלמידים במקום רבותיהם: **אבא חנן סבר חולקין.** דכל זה חשיבותו של רב הוא ויחא ליה: **רבי יאשיה סבר אין חולקין.** הלכך מסבדא המקרא: הא דפליג ליה רביה. לתלמיד יקרא ודאי יוחא ליה שיחלקו לו גם אחרים כבוד ומשה רבינו היה פליג יקרא לכל ישראל וכן זה לזה: **חכמניות הן.** דצרך ארץ: **שליפי שעה דברו.** כששמאנא פתח לדבריהם בלא בעיילה וצטענה מעלייתא לבית דין כדמפרש ואזיל: **בפרשת יצמין.** וכן אין לו [דברים כה] עיין עליו [יצמוןככ]: **אם כבן אלו.)** לפטור אמנו מיבוס שהרי היבס קם על שם אחיו לנחלה כדדרשנין ביצמות (דף כד). והבן מונעו מלייבס את אמנו ומלירש את אביו ופוטור הוא את אמו וירש את אביו ואף זאת כן. וסבדא בעלמא הוא: **אילו היה לו בן.** כדכתיב כי אין לו בן [במדבר כו] וכבר היה ידוע ו) שהבן יורש את אביו שהרי היו יודעות פרשת נחלות כדאמרן לעיל דלא היה מספקא להו אלא אי נטולות חלק בכורה אם לאו ונמצא שהיו יודעות לדרוש דהאי דכתיב [נס] וכן אין לו והעברתם וגו' הא יש לו בן הוא קודם לבת ולא כדאמר רב פפא לאזיי לעיל בפרקין (דף ק). אימא בן ובת לא האי לירש זו ולא האי לירש זו: (הנה"ה). ואם לאו שאין הנקבות חשובות ורע תמיבס אמנו לאחד מאחי אביו והוא יירש נחלת אביו וכן היוא' ממנו לאמנו יירש אחריו נכסי אביו. ע"כ תוס'): **והסניא.** אילו הייתה בת לא דברנו. והמקשה עצמו אינו יודע לפרשה: **שאפילו הים גם לנן לא דברנו.** שהיו יודעות לדרוש שהבת אינה יורשת עם בת הבן כדאמרן לעיל [קטו]: **שלא נישאו אלא להגון להן.** כדאמרן לקמן [קכ]. בנות צלפחד הותרו להנשא לכל מי שירצו כדכתיב [במדבר לו] לטוב בעיניהן וגו' אלא מה אני מקיים למשפחת מטה אציהן תהיינה לגשים עזה טובה השיאן הכתוב שלא נישאו אלא להגון להן. אלמא משפחת מטה אציהן הגוינן היו ואשכחן שנישאו להם כדכתיב [נס] ותהיינה מחלה חגלה ומלכה ולמלכה לבני דודיהן לגשים דאף על גב דהותרו לטוב בעיניהן לא רצו להדבק אלא ביהושים: **לא נישאם פחוסה מארבעים.** שהיו מנפוט להגון להן: **שזכ אינה יולדת.** ואם נתעכבו עד ארבעים שנה לא היה אדם נושא אותן והן נמי לא היה להן להתעכב עד ארבעים שנה מאחר שלא ילדו עוד: ומשני **מתוך שצדקניות היו.** בעומוות בצדקתן שיעשה להם גם כיווכד ולכן נתעכבו עד ארבעים שנה בשביל להנשא להגון כיווכד שילדה אחר ארבעים^א ומיהו נישואיה איכא למימר דהיו קודם ארבעים: אפשר

לבן והבן מה בחייו לא דברנו שהיונו יודעין שבת חבן קודמת לנו והיינו דקאמר דרשניות היו שהיו יודעין לדרוש כן: לא נישאת פחותה ממי' שנה. שהמתונו לתגון להם:

מסורת הש"ס

א) שכתב לכו"מ, ב) ג) [ע"ז נב:], ד) [יומא פט. סוטה מ: מ"א:], ה) [מגדל כז, כז] ונשיאים והעדה רש"ס, ו) נשיאים רש"ס, ז) אלא בת ק"י להוכיח מפרשת רש"ר,

תורה אור השלם

1 והבאינן אתנבס אל הארץ אשר נשאתי את יד' לתת אותה לאברהם ליעקב וליצחק ונתתי אותה לכם מורשה אני ה'.
2 תבאמו ותשעמו בדר נחלקין מבין לשבתך פועלך ו' מקדש ארץ' בוננו שבות כו יו
3 ותעמדה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני דנשיאם וכל העדה פתח אהל מועד לאמור:
במדבר כו ב
4 כי יושבו אחים יחדו ומת אחד מהם וכן אין לו לא תוריה אשת חמות תוריה לאיש ו' יבמה יבא עליה ולקחה לו יאשיה ו'במה: דברים כו ה
5 ויקרב משה את משפטן לפני ה'. במדבר כו ה
6 ויזך איש מבית לוי ויקח את בת לוי: שבות כו א

הנהרות הב"ח

א) רשב"ם ד"ה אם כן אט חשבותה לפטור אמנו מייבוס בירש שהרי: ב) ד"ה אלו וכו' ידוע להן שכן: ג) תוס' ד"ה אלו וכו' דמת מעברת נחלה ולא כן וכו' דקאמר אפילו היה בת:

מוסף רש"י

חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב. תלמיד קטן חולק כבוד לתלמיד גדול ממנו ואפי' שהיה שם, אלא גנאי לרב (ומוסר ה) ואילו כמעטט כבוד הרב (וימא טו). סרס המוסר. הסכסו מלמאסו לטופו (וטוודין יו').

מוסף תוספות

א. והלא אפי' היו כבן אם ארץ ישראל אינה מוחזקת לא היה יורש נטל בראוי. ר"ן.

עין משפט
נר מצוה

לד ד מיי פ"ו מהל' ערכין
הל' לד ופ"ט מהל'
מירות הלכה ח:
לה ה מיי פ"ח מהל'
מעשה הקרבות הלכה
יח:

וגר': אמר ליה. התם גבי
הפרת נדרים לא מצית
למימר דלא יהא נוהג
אלא בדור זה דיליף זה
זה משחטי חוץ מה זה
משחטי חוץ לדורות דכתיב
בכיה לזוהרם אף זה
הפרת נדרים לדורותם:
ומקשינן האי נמי. הפרת
נדרים ליגמר זה הדבר
מזה הדבר דבנות צלפחד
דאזוהר דבנות צלפחד
דאזוהר דבנות צלפחד

בני ישראל זה הדבר וגו':
אף כאן. גבי הפרת נדרים:
הארון ובניו וכל ישראל
מצו להפר ומשום האי
גזירה שוה ילפי' ליה מכל
דכל משחזי חוץ ולדורות
משאכ' בכונת צלפחד:
לומר שפרת נדרים ב'ב'
הדיוטות. דומיא דכל
ישראל כל דהו ישראל: והא
ראשי המטות כתיב. בהפרת
נדרים דמשמע דבעין

האני זה הדבר דשטוסי
 תוד והדפת נדדו עמי
 עוזר ליה: ואינו חייב על
 המולק בחור. (6) ששטיטה
 בעינין לפנים ומליקה בכל
 מאמץ כשירה ומשום הכי
 אסור שומר לא מותר
 נדרך כדתיב לא יחל
 וכו' הוא אינו מוחל אינו
 אחרים מוחלין לו אבל אינו
 יכול לומר לו מופר לך
 דבכל תלא רחמנא הפרה
 דכתיב: ואם הפר יפר אותם
 ביום שמעו:

שההפרת נדרים בשאלה הדיוטות. פי' רי"ט דמדמכיז ראש שנים משמע ואין צ"ד שקול מוסיפין עליהן עוד אחד ואין נראה להצרכה מראשי המטות דרשין יחד מומחה וראשי היינו ראשי דעלמא דכפ"ה והכי נדרוש מיינה דבעין שלשה אלא נראה לרי'

דבנלל קרל ידענין דהל מלדבענין יחד
מומחה אלס כן צהדיוטות לל סג' צחד
ובענין שנים ולין צ"ד שקול מוספיין
עליהן עוד אחד:

דתנן ב"ש אומרים הקדש מעות
הקדש. תימה אדרבה מכאן

היה להוכיח שיש אפלה בהקדש הזה
ומשומקין התם מילתא דבית שמאי
דבית אמר שור שחור שנייה צמיתא
קדוש ויאל לכן (ו) כגון דלמר אילנו
היינו וידע שאל לכן לא היינו אומר
שחור אלא לבן (ז) ואומרים ב"ש
הקדש מעשר לדעתו מחשבתו מבטלת
ואמירתו וה"נ כי נשאל עני הקדש
לומר אדעתא דהכי לא קדש נמי לו
אמר דלוי ב"ש צתר מחשבה ומציק
ר"מ כיון דלמרי ב"ש מחשבתו מבטלת
ואמירתו למיהוי הקדש כ"ש שמתבטל
ואמירתו את מחשבתו שאומר אדעתא
דכי לא נדר (ח)

מִיבְעֵי להו חכם מתיר ואין בעל מתיר. פ"ה דלצית הלל

נפקא להו מסבדא^א תימא ובי ר' יוחנן
סבד כד"ש דכפ' נערה דגדרים (דף
עו) משמע דנפקא ליה מזה הדבר
למאמרין האם א"ר יוחנן חכם שאמר
בגליון בעל ובעל שאמר בגליון חכם
אלא אמר ולא כלום דתניא וז"ל דלר'
חכם ממיר ואין המבזה וי"ל דלר'
יוחנן לא נפקא מזהבא אלא מסבדא
ולא מייתי ראייה מדתניא אלא דלא
אמר ולא כלום ולא משום דנפקא ליה
מזה הדבר א"ר מזה הדבר דרש וי"ל
דאיטריך להי דרש גזירה שוה^ב
כיון דליכא למיפריך ממדי:

ושבת

[illegible]

הקדש וכיון דסצינא להו דלוי הקדש לעשותו חולין על ידי שום חרטה דחטא ענמו וידע שלא נחמין להקדש את האלה אינו נרץ: האיז זה מאי עבדי גזירה שוה דלוי על כלל וזה למיני הדיוטות מנה להו: על שחטית. ומחו אשר ישחט ואינו חייב על המליצות כהנים^ו ובגדרים צפרק נערה ונפקא לן בזה"ח מ"ל אשר ישחט ודברו הוא דלא יכל אצל אחריים מוטעמו כוונתו בעל צלל טענה אלה ששהיר לו איסור ע"י הוראה וטעם (דברים לא). כל דבר קיום הנעקר ויחוסן חכם שאמר בלשון בעל ובעל ארץ זה הדבר בעל מופר ואין חכמין לשון הפרה: הפרט נדרים בגי' אלא למחוייה ואפי' הדיוט ויחינו דלמחר נפקא להו ל"ש מידי דהוא אשאר

זוהו הדבר הראשי המטות. דכמיב וידבר משה אל ראשי המטות לזני ישראל לומר זה הדבר אשר צוה ה' איש כי ידור נדר וגו' ה"ל לא יאהב עובדא דין הפרת נדרים אלא דבור הוא בתמיה: ילנא זא. דהפרת נדרים מוא דשמוצי חוק^ט דכמיב ציה דורות ה"ל דורות: ופרסינא ה"ל

¹ זה ^(b) הדבר דראשי המטות הכי נמי דלא יהא

וְנוֹהַג אֶלָּא בְּדוֹר זֶה אֶ"ל הָיוּא יִלְיָף זֶה זֶה
 מִמֶּהֱתָם הָאֵי נִמְי לִילְיָף זֶה זֶה מִהֶתָּם הָאֵי מֵאֵי
 כִּשְׁלָמָא הֵתָּם אֵיצְטְרִי^א לְגוֹרָה שׁוּה הֵכָא לְמֵאֵי
 לְשִׁתּוּק קְרָא מִינֵיהּ וְאַנָּה יִדְעָנָא
 דְּלִדְרוֹרוֹת הוּא מֵאֵי ג"ש דְּתַנְיָא^ב נֵאמַר כָּאן זֶה
 זֶה הִדְבֵּר וְנֵאמַר לֵהֲלֵן^ג זֶה הִדְבֵּר מִה לֵּהֲלֵן אַהֲרֹן
 וּבִבְנָיו וְכֵל יִשְׂרָאֵל אָף כָּאן אַהֲרֹן וּבְנָיו וְכֵל
 יִשְׂרָאֵל וְמָה כָּאן רֵאשֵׁי הַמַּמּוֹת אָף לֵהֲלֵן רֵאשֵׁי
 הַמַּמּוֹת אִמֵּר מִר מִה לֵּהֲלֵן אַהֲרֹן וּבְנָיו וְכֵל
 יִשְׂרָאֵל אָף כָּאן אַהֲרֹן וּבְנָיו וְכֵל יִשְׂרָאֵל לְמֵאֵי
 הִלְכְּתָא אִמֵּר בִּי אַחָא בְּרִי יַעֲקֹב לִימִיר
 "שִׁשְׁפֻּרְתָּ נִדְרֵי בִשְׁלָשׁ הַדְּיוֹטוֹת וְהָא רֵאשֵׁי
 הַמַּמּוֹת תְּחִיב בֵּיהּ^ד כְּדָאמַר רַב חֲסָדָא אִמֵּר
 רַבִּי יוֹחָנָן בִּיחָד מוֹמַחֲתָ ה"נ^ה בִּיחָדִי מוֹמַחֲתָ^ו
 וְיִזְמָה כָּאן רֵאשֵׁי הַמַּמּוֹת אָף לֵהֲלֵן רֵאשֵׁי
 הַמַּמּוֹת לְמֵאֵי הִלְכְּתָא אִמֵּר רַב שֵׁשֶׁת לִימִיר
 "שֵׁשׁ שְׁאֵלָה בְּחֻקְדֵּשׁ וְלִב"ש דָּאמְרִי^ז אֵין

שאלה בהקדש רתנן ^אב"ש אומרים הקדש
מטעות הקדש וב"ה אומרים ^אאינו הקדש
האי זה וזה מאי עברי ליה זה הדבר
ידשחוטו חוץ מיבעי ליה ^אעל השוחט הוא
חייב ^או'אינו חייב על המולק זה הדבר
דראשי המטות מיבעי ליה ^אלחכם מתיר
ו'ואין בעל מתיר בעל מפר ^אואין חכם מפר
ולבית שמאי דלית להו גזרה שוה הפרת
גדרים בשלשה הדיוטות מנא להו נפקא
להו מרתנא ^אויודבר משה את מועדי ה'
אל בני ישראל ר' יוסי הגלילי אומר
מועדי

יֵצֵא וְיִדְבַּר מִשָּׁה אֶל רֹאשֵׁי הַמִּטּוֹת לִבְנֵי
הָאֱלֹהִים אִישׁ כִּי יָדוּר מִדֶּר וּגּוֹ' ה"נ לֹא יֵהָא
צָדוֹר הַזֶּה בְּתַמִּיּה: יֵלִיף זֶה. דְּהַפְרַת
יֵצֵא צִיָּה דִּירוֹת ה"נ דִּירוֹת: וּפְרִסְכִּין ה"נ.

לענין הסבת נחלה מילף זה דדייקא
מזה דשחטי חוץ לדורות: בשלמא
הסם. דשחטי חוץ ובגדלים להכי כתב
זה דלא אינטריך להך גזירה שיה
דבעינן למימר בסמוך והלכך דרשינן
ליה נמי דלא גזירה שיה דאמרן
דקיימא לן" אין גזירה שיה למחלה:
אבל הכא. בהסבת נחלה לא אינטריך
האי כי לשום גזירה שיה אחריער
דנדרשיה נמי למילף זה דלא דשחטי
חוץ לדורות וזהא גזירה שיה לחוד
ליכא למימר דלכי אינטריך למילף
שחטי חוץ לדורות דלא לא כריך
קרא לישמוך מיינה דלא נכתביה
כלל וזהא יענה דרואי פהא שיה נחלה
נוהגת לדורות מדי דהוא משאר מנות
דעלמא דלא גרע האי לאו משאר
לאין שחמורה שחי ניהוגין לעולם
אלא מדכתביה ש"מ למעוטי אחא
דאינה ניהגת אלף דדור הזה: מה
גזירה שיה. דלפי" זה דנדרים חיי
דשחטי חוץ מהדדי: מה נהגין.

בשמיני חוץ כמיני צהר דבר אל אהרן
ואל בניו ואל כל בני ישראל אף
בגדרים אהרן ובניו יאמרו כמיני צהר
ובל ישראל דמפרש לקמן למאי
הלכתא: מה לאן ראשי המטות אף
לבן. בשמיני חוץ ראשי המטות.
ובסמוך מפרש לה: למאי בלכתא.
צעני גבי נדרים אהרן ובניו וכל
ישראל: וזמר שפירש נדרים בשלשה
הדיוטות. דכתיב לא יחל דברו הוא
אזני מוחל אבל אחרים ממירין לו [מנחה:]
בגון שלשה דהוּו בית דין כדאמרין
בשנהדרין (דף ד.) ואזני לשמואל דין
הסם שנים שפירש דיינין דין אלא

[illegible]

ואי עממייהו דב"ש דילפי מחלה הקדש
ההקדש בטעות לא מחמיצין: הקדש טעום
ת כגון שור זה הקדש ללא יוכל החכם
ת הלל אפי' שאלה אין צריך שהרי הוא
ז אין מועיל וב"ה אומרים כו' ואפילו
יוון דלית להו שאלה בהקדש לית להו
גזירה שיה למחלה. ולקמן צבי להו

לְךָ צְמֹרֶת כְּהֵיטֵם וּבְצֹמִים (דף קא)
 כדכמיב י' יחטו ולא י' מלוק: א'
 ו' דררי ליה לנ"ש נפקא להו חמיבא
 מותר לך מותר לך כדכמיב לא יחל
 ל' דבר לפי שהחכם אינו ממיר ביום
 צמירת הכחות מהו והפר לא צרימי
 מופר לך לא אמר כלום דהכי משמע
 וירק נערה הארוסה (דריב דף קז: ע)
 ו' ואין צעל מתי שירכו כ' ו' אמר
 בדכמיב שיר' לומר לא היטר ובעל
 ל' כד"ז אצל הפרה ממש סגי בצעל
 ו' אינה צרימי כד"ו. והפריה לדורות
 אורת צעל לא משמעין (א) ומה דורות:
 מועדי

(א) נדרים עה, (ב) [נזבים קז],
(ג) [נדרים עה. כל הסוגיא],
(ד) [לקמן קכא. יצמות כה:
נדרים עה: ע"ש בבורות לא],
(ה) [מיר ט, ו], גזר ל: ערכין
(כ, א) [נזבים קז, ח] [נדרים
עז: (ט) ויקרא יז, י] [נזבים
מח, ב] [אחרי מות פרשה ו],
(ז) [שם],

1 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רָאִשֵׁי
הַמִּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יי
בַּמִּדְבָּר ל ב
2 דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל כְּהֵנִי
וְאֵל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה
יי לֵאמֹר: וַיִּקְרָא יו ב
3 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מַעֲדֵי יי
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וַיִּקְרָא כָּג מַד

(א) גמ' ציחיד מומחה אמר
מר ומה כאן: (ב) רש"ם
ד"ה על וכו' של עוף בחזק
דזה משמע כענין שפופר
בפרשה זו חייב: (ג) ד"ה
ספרת וכו' לא ממעטין
מינה דורות: (ד) תוס' ד"ה
דמנן וכו' ויאל לכן דהוי
הקדש כגון דלמך:

בשלושה הדיוטות. להאקן
 אחד וצניו חד וכל ישראל
 יהי תלמא, ומדכחי צה
 כל ישראל ש"מ להכשיר
 הג' הדיוטות (נדרים עה).
 בספר נדרים, דמשמע
 מומחין (שם). ביחיד
 מומחה. להכשיר צה יחיד
 מומחה לנדרים (שם). אף
 להלן ראשי המטות למאי
 להכתב. דהא אקנין
 (הן שמונים) רבתי

[illegible][illegible]

